

Tõstamaa Tuuled

TÕSTAMAA VALLA AJALEHT

Nr. 12 (94)

detsember

2003

JÕULUMÕTISKLUS 2004 vol 7

Taas on kätte jõudmas aastavahetus ja vallalehes seitsmendat korda vallavanema jõulumõtisklus. Milline oli möödunud 2003 aasta Tõstamaa vallale?

Kindlasti igale vallaelanikule erinev. Kellel rohkem muret, kellel rõõmu, nagu elus ikka. Vald tervikuna on nii edukas, kui on selles tegutsevad inimesed, avalik-õiguslik, ettevõtlik ja ühiskondlik sektor ja tulemuse hindajaks eeskätt vallaelanikud.

Üldistatuna on meie kõigi tegevuse eesmärgiks parem elukeskkond. Elukeskkond laiemas mõttes - töökohad, sissetulekud, infrastruktuur, vaba-aja võimalused, hariduse kättesaadavus, keskkonnapuhtus, heakord jne. Parimaks indikaatoriks on, kas piirkonnast lahkutakse, elanikkond on püsiv või tuleb inimesi juurde. Selles mõttes on valla elanikkond stabiliseerunud, mõningane numbriline vähenemine on tingitud elanikeregistri korrastumisest, kus paljud juba ammu mujal elavad inimesed registreerisid tegelikku elukohta. Muidugi tahaksime, et jõuaksime elukvaliteedilt järgmisesse astmesse, kus elanike arv suureneb, rohkem noori pöördub kodukohta tagasi, leides siin endale sobiliku ja meelepärase tegevuse-sissetuleku.

Vaadates omavalitsuse tegemistele, muutus üht-teist paremaks ja loodan, et inimesed seda ka tunnetavad. Hariduses on lõpusirgele on jõudmas mahukas mõisakooli remont. On olemas finantseerimis-ehituskava remondi lõpetamiseks järgmise õppeaasta alguseks. Samas ootaks hüpet ka hariduse kvaliteedis, sest kuigi andmete koondi põhjal on Tõstamaal tegemist Eesti keskmine maakooliga, on arenguruumi õpilaste õpimotivatsioonitulemuste tõstmisel, huvihariduse, eelkuteõppe jne. arendamisel veel küll.

Uue kultuurijuhhi eestvedamisel on hoogustunud kultuurielu. Paranenud on mitme vallatee seisukord, koostöös teedevalitsusega valminud kauakavandatud kooli kõnnitee. Lõpusirgele on jõudnud maareform, sotsialhoolekandes rakendunud avahooldussüsteem. Elamu-kommunaalmajanduses rekonstrueeriti alevi katlamaja ja korrastati aastaid probleemne olnud Tõhela veetrass. Avati jäätmepunkt, täiustus jäätmekäitlussüsteem, paranes heakord. Tööle on asunud tegus konstaabel.

Milline on omavalitsuse tegevus lähissatatel, määravad valla uus arengukava ja üldplaneering, mille kehtestamine seisab ees järgmise aasta alguses. Ootame kõiki vallaelanikke korraldata-vatele planeeringu avalikustamise- ja külakoosolekutele kaasa rääkima ja arvamusi avadama.

Ettevõtlussektoris on olukord nagu kogu riigi maamajanduses ja probleemid endised. Möödunud aasta tõi kaasa pisut

segased ajad ja omanikuvahetuse mitmele vallaelanikele tööd andvale ettevõttele – bensiinijaamale, külmhoonele, kaubandus-firmale, puiduettevõttele, põllumajandusosühingule. Loodame, et uued omanikud jätkavad edukalt ja nende plaanid teostuvad. Kindlasti väärivad tunnustust need, kes vallas ettevõtlusega tegelevad ja töökohti on loonud. Nendest Taltsi talu tegemised leidsid tänavu ka üleriigilise tunnustuse.

Kolmandast sektori tegemistest rääkides on heameel, et selles on areng olnud tuntav. Aktiviseerinud on külaliikumine ja mitmete seltside-huvigruppide tegevus. Omanäoline külategevus toimub Tõhelas, Selistes, Pootsis-Pearnis, Kavarus, Manijas. Kodukandiliikumise külade konkursil omistati Tõhela külaile Pärnumaa aasta küla tiitel. Siinkohal tänusõnad kõigile külvanimetajatele ja teistele seltsi- ja külaelu eestvedajatele-kaasalööjatele. Et inimesed on õppinud rohkem oma huvide eest seisma, näitas ka hiljutine õpetajate streik.

Streigipäeval hariduse üle arutades jaotus õpetajaskond kaheks. Ühed soovisid, et neile täpselt ette öeldaks, mida teha, nad teevad selle ära ja lähevad koju. Teine osa oli valmis kaasa mõtlema, ideid pakkuma ja uusi lahendusi otsima paremini tegemiseks. Kindlasti on teine elustiil rohkem energiat nõudev ja tihti ei maksta tehtut kinni rahaga aga neid inimesi nimetatakse lugupidavalt maa soolaks. Enda ümber vaadates võime nentida, et kus on eestvedaja, seal asjad liiguvad, kus ei, seal seisavad. Sooviksin, et järgmisel aastal oleks sellist maa soola igal elualal rohkem, et üha rohkem inimesi oleks elu korraldamisel valmis mitte üksnes kritiseerimisega piirduma vaid ka nõu, jõu ja ideedega kaasa aitama. Meie elukvaliteet sõltub eeskätt ikkagi meist endist.

Soovin kõigile ilusat aastavahetust ja soovide täitumist järgmisel 2004 aastal.

Toomas RÕHU,
vallavanem

Volikogu lk.2

Tõstamaa Raamatukogu 95 lk.3

Kes peab valima Eesti presidendi lk.4

Seliste külvanimetajate mõtisklus lk.4

Lasteaia lood lk.5

See müstiline pimedus lk.6

Jaan Vidrik lk.7

Õnnitlused, kuulutused lk.8

Vallavolikogus

Algas SAPARDi külade investeeringutoetuse taotluste vastuvõtt

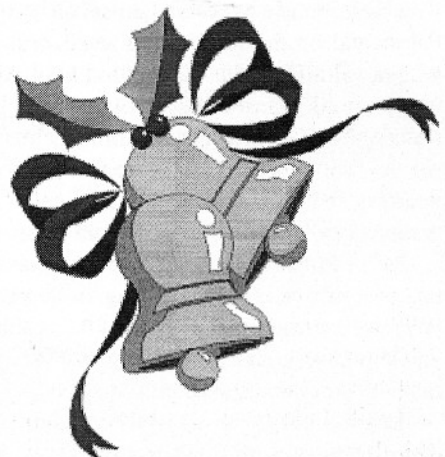
9. detsembrist kuni 23. detsembrini kestab PRIA piirkondlikes büroodes SAPARDi meetme 6 ehk külade taasutamise ja arendamise investeeringutoetuse taotluste vastuvõtt.

Toetust saavad mittetulundusühingud kuni 90%, vallad kuni 80% ja ettevõtjad kuni 40% investeeringu käibemaksuta maksumusest. Külade investeeringutoetuseks on võimalik jagada kokku 36 miljonit krooni.

Toetatakse külaelanikele kasutamiseks mõeldud hoonete ja rajatiste ehitamist, korda tegemist ja sisustamist. Toetusega saab korda teha näiteks kultuurimaja või spordisaali ja soetada sinna vajaliku sisseseade, rajada kiige- või spordiplatsi, ujumiskoha või paadisilla. Toetatakse ka küla tutvustavate püsiviitade või -kaartide, aga ka muusikariistade ja rahvariiete ostmist. Vallad ja mittetulundusühingud saavad toetuse abil sisustada info-punktid, osta sinna arvutid ja lasta sisse panna ka internetiühenduse.

Taotluste vastuvõtt kestab 9.-23. detsembrini PRIA piirkondlikes büroodes tööpäeviti kell 9-15. Täpsemat infot toetuse tingimuste kohta saab ka internetileheküljelt www.agri.ee/SAPARD.

Heli RAAMETS,
PRIA pressinõunik

Tõstamaa Vallavolikogu korraline istung toimus 5. detsembril. Osalesid kõik volikogu liikmed.

Päevakorras oli:

1. Vallavanema infominutid

Vallavanem rääkis oma ettekandes:

- maakonna üld – ja kutseharidusvõrgu arengukavast;
- jäätmemajandusest (vastloodud valla jäätmevastandusest ja maakonna jäätmevastandusest);
- külaliikumise (Pärnumaa aasta külaks tunnustati meie valla Tõhela küla).
- haridusest (mõisakoolide kokkusaamisest, õpetajate streigist, koolimaja ehitusest);
- kultuurielust (Tõstamaa raamatukogu 95.aastapäeva tähistamisest, muuseumitoa loomisest).
- Eesti Maaomavalitsusliitude maapäevast Paides.

1. 2003. a. lisa-eelarve vastuvõtmine

Ettekanne Karin Randmäelt.

Otsustati: lisa-eelarve esitatud kujul vastu võtta.

2. Valla 2003. a. eelarve muutmine

Ettekanne Karin Randmäelt.

Suunata valla eelarvest programmi "21.sajandi kool" raames laekunud 2,5 milj. krooni sihtasutusele Tõstamaa Mõis, kooli ehituse finantseerimiseks.

4. Põhivahendite kandmine väikevahenditeks

Ettekanne Karin Randmäelt.

Otsustati: volikogule esitatud nimekiri kinnitada.

5. Valla 2004. a. eelarve esitus

Ettekanne Karin Randmäelt.

Toimus valla 2004.aasta eelarve esimene tutvustus.

6. Ehitise peremehetuks tunnistamine

Ettekanne volikogu esimehelt Heino Tammelt.

Vallavalitsus võttis arvele Tõstamaa vallas, Kastna külas asuva endise Pirjusauna lagunenu elamu. Peale teate avaldamist Ametlikes Teadaannates 29.08.03 ei ole vallavalitsusele laekunud ühtegi vastuväidet ehitise peremehetuse suhtes.

Otsustati: eelpool nimetatud ehitise peremehetuks tunnistada ja võtta valla munitsipaalomandisse.

7. Maa sihtotstarbe muutmine

Ettekanne Helle Vahemäelt.

Avalduse kinnistu jagamiseks ja seoses sellega maa sihtotstarbe muutmiseks maatulundusmaast elamumaaks esitas Riho Väli.

Otsustati: maa sihtotstarvet muuta.

Tõstamaa Raamatukogu - 95

18.novembril kogunes väike raamatuhuviliste seltskond, et tähistada raamatukogu aastapäeva.

Külaliste hulgas olid endised juhatajad Milda Rand ja Maire Jüris. Heade soovide ja lilledega olid kohal kolleegid Pootsist ja Tõhelast. Raamatukogu juhataja Lea Rannik avas õhtu sõnadega: "Avalik raamatukogu on lahtine mõttelaud, mille juurde palutakse igapäevast astuda." Seejärel oli kokkutulnuil võimalus nautida luulepõimikut näiteringi liikmete esituses. Luuletuste vahele laulsid tuntud headuses Õnnela ja Enn. Õhtu eriline aura ja õdusus saavutati lihtsa nipiga - külalised paigutati istumavaheldumisi esinejatega, mistõttu kõik kokkutulnud tundsid end lugemises-laulmises osalistena.

Vilma Männiku meenutas raamatukogu asukohti ja töötajaid viimase viiekümne aasta jooksul. Lõpuks pakuti kohvi ja suupisteid. Oli hästi tore õhtu. Midagi taolist võiks toimuda sagedamini - ilma tähtpäevi ootamata.

Efeline

Tarkus tuleb vaid läbi kannatuse.

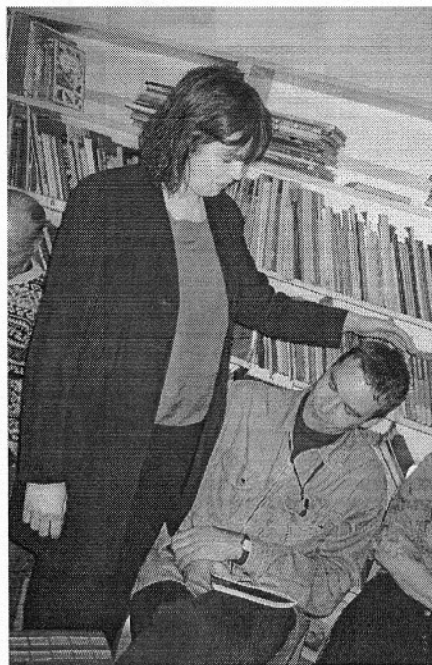
Aischylos, 525-465 eKr.

Elu õpetab vaid neid, kes sellest õpivad.

Viktor Belinski

Urmas Reinfeldti fotod

Seliste külavanema jõulumõtisklus

Aasta 2003 oli Seliste külale väga teguderohke. Juba kevadest saadik valmistuti ette külapäeva läbiviimiseks. Olid korrastustalgud, kus koristati külapiirist piirini teeääred, keskväljaku juurde loodav park puhastati võsast ja keskväljakule rajati infotahvel küla kunagistest ja praegustest taludest. Seliste esimesed külapäevad paistsid silma oma ladusa korralduse ja rohke osavõtu poolest. Juba teistkordselt esinesid oma kontserdiga külarahvale Venemaa filharmoonia solistid Nizni-Novgorodist. Veidi tragikoomiline tundus samas peo haripunkt vanas rahvamajas, kus toimus tants viimasel, sest suure paduvihma tõttu lasi katus lausa kolinal vihma läbi.

Esimeste Seliste päevade järelkaja tuli Siberist vanaproua Liidia Sulustelt, kes iga minut kaugel võõrsil mõtleb oma sünnikodust Seliste külas. Üheksakümne seitsmne aastase Liidia Suluste kuulutas Seliste külaselts oma küla auliikmeks.

Külatoas toimuvad laupäeviti külauritused, kus vestlusringid mitte tavaarusaamade järgi vaid pensionäridele, vaid ka koolitused ettevõtjatele. Külatoas käib koos ka näitering, milles osalevad esialgu vaid noored.

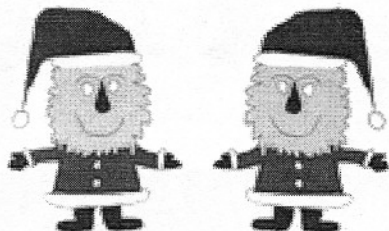
Käidud on paaril korral Pärnu teatris "Endla" vaatamas etendusi "Meie linnake" ja "Õitsengu likvideerimine".

Seliste küla esindus osales ka külade foorumil Pärnu Kolledzis.

Ise arvan, et külarahvas on käesoleval aastal andnud väga tubli panuse küla arengusse. Ja seetõttu sooviksin jõuluvanalt külale kingituseks seda, mida eelmisel aastalgi-rahvamaja remonti, külatoa tualetti ja internetipunkti.

Häid Jõule ja Head Uut Aastat soovides:

**Seliste külavanem
Alex TROPE**

Kes peab valima Eesti presidendi?

Viimasel ajal korraldatud kohtumistel rahvaga on mitmel korral olnud kõneaineks põhiseaduse muudatuse eelnõu presidendi otsevalimisteks rahva poolt.

Kui olen inimeste arvamust selle kohta küsinud, siis vaadatakse mulle isegi veidi arusaamatu pilguga otsa, et miks ma seda üldse küsin. See on ju elementaarne, et rahvas peab valima presidendi.

Kuid terve rida asjapulki on kritiseerinud 85% kodanike tahet, et Eesti rahvas peab oma presidendi otse valima. Argumendina kasutatakse, et presidendil pole nagunii mingisugust võimu. Tahaksin siinkohal rääkida mõningatest asjadest, mis näitavad, kui suur võim Eesti presidendil tegelikult on.

Vaieldamatult on president eesti kodanik number üks, kõrgeim valitav riigitegelane Eestis, kel läbi viimase tosina aasta on olnud kõigutamatu autoriteet. President on alati teretulnud igasse Eesti nurka, igale Eesti kodanikule jääb kohtumine presidendiga kindlasti eluks ajaks meelde. On suur tunnustus saada presidendilt käepigistus, rääkimata aurahast.

President on tasakaalustajaks rahva ja võimu vahel. President ei lasku populaarse päevapoliitika küüsi vaid oskab näha meie ühiskonna arengusuundi palju pikemas perspektiivis. Ei saa ka kindlasti unustada, et president on isik, kes kuulutab välja seadused ja kui seda ei saa lugeda võimuks, olen ma küll millestki täiesti valesti aru saanud. Kindlasti tänu nendele asjadele usaldabki meie rahvas oma presidenti ja on tema üle uhke. Ja et uhkustunnet presidendi üle veel kinnistada, peab võimalikult suur osa rahvast tunnetama, et nad on oma presidendi ise valinud.

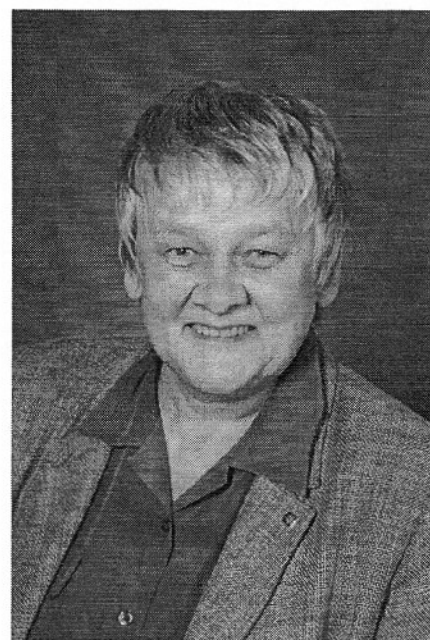
Menetluses oleva põhiseaduse muutmise eelnõu kohaselt valitakse üks vähemalt 40aastane sünnijärgne Eesti kodanik üheks ja ainukeseks perioodiks - kuueks aastaks, et oma viimastel ametiaja aastatel ei tegutseks president vaid oma kampaaniaga tagasivalimiseks, vaid ikka kogu rahva huvides. Praegu on presidendivalimiste korraldamisel kaalul kaks varianti. Esimene on kahevooruline hääletamine: juhul kui üks kandidaat ei saa vähemalt pooli hääli, toimub kahe edukama vahel teine voor. Alternatiiviks sellele on odavam ja lihtsam ühekordne

hääletamine, kus hääletajad reastavad kandidaadid eelistuse järjekorras.

Presidendi otsevalimine on ainult üks neist seadusemuudatustest, mille oleme koostanud eesmärgiga tuua võim rahvale lähemale. Kahjuks küll oleme sunnitud tõdema, et võim on rahvast võõrandunud ja meie põhiseaduse alustala, "Eesti riigi kõrgeima võimu kandja on rahvas", tähendab paljude inimeste jaoks tänu poliitikute lehmakauplemissängudele ja hoolimatusele rahva arvamuse suhtes vaid tühja sõnakõlksu. Konkreetsemalt rääkides on muutuste teel Riigikogu valimiste seadus, mille eesmärgiks on vältida naeruväärse häälekogusega Riigikokku saamist. Näiteks hetkel on Riigikogus inimesi vaevalt mõnesaja häälega, samas on välja jäänud üle tuhande hääle kogunud. Tahame keelustada ka ettevõtete poolt erakondadele tehtavad annetused, vältimaks olukorda, kus raha eest saab endale seadusi osta.

Tõenäoline on, et rahvahääletus põhiseaduse muudatuseks toimub koos europarlamenti valimistega, niisiis jääb meil aruteludeks aega umbes pool aastat. Palun teid see teema hoolikalt läbi mõelda, sest kodanikena, kel on kõrgeim võim, on meil kõigil ka vastutus Eesti riigi ees. Põhiseadus on meie riigi alustala ja selle muutmine on väga oluline samm.

**Ene ERGMA,
Riigikogu esimees**

Lasteaia lood

Eelmisel kuul oli lasteaias mitmeid toredaid üritusi. Isadepäevapeol vaheldusid laste esinemine ja mängud - võistlused täiskasvanutele. Laulsime koos emade ja isadega ühislaulu "Mu koduke".

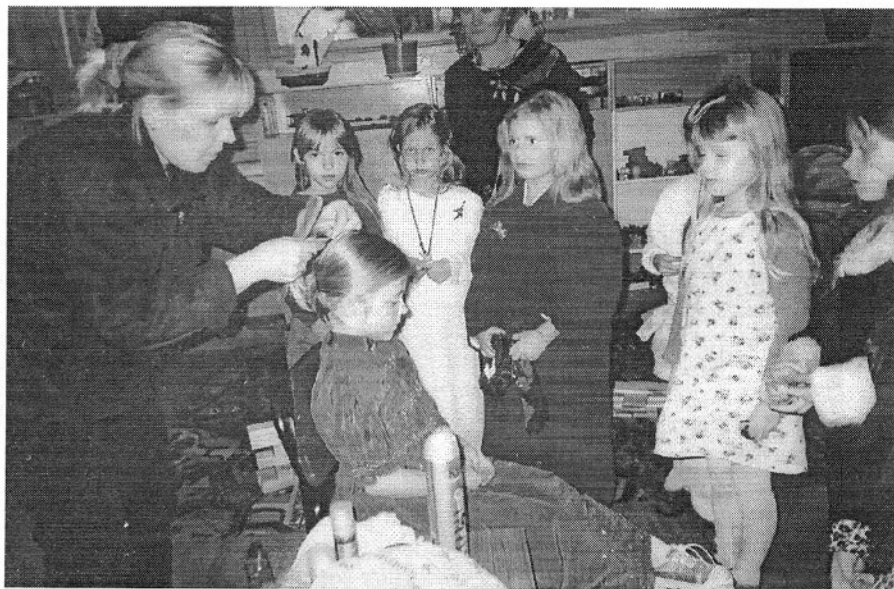
10. novembri hommikul tähistasime mardipäeva. Rääkisime saalis mardikometest ja mängisime. Samal päeval oli meie majas ka poiste päev. Õpetajad korraldasid lastele põnevaid võistlusi. Seejärel läksime kõik koos õppekäigule kooli poiste tööõpetuse klassi. Päris huvitav oli jälgida suurte poiste tegevust. Tööõpetuse õpetaja näitas, kuidas töötavad mitmesugused puurid ja treipingid. Nägime koolipoiste pooleliolevaid väga ilusaid kausse, küünlajalgu, laevu. Lahkelt jagati meilegi riivilitel ja kappides leiduvat kraami külakostiks. Piilusime pisut koolimajas ringi, vaatasime akvaariumis kalu, käisime restaureeritud keldrites.

18. novembril käisid lapsed raamatukogu sünnipäeval. Kingiks viisime omajoonistatud kaarte ja laulsime koos sünnipäevalaulu.

24. novembril said lapsed näha meie vanu tuttavaid Raimo Aasa, Tamara Abelit ja laulumees onu Ervinit. Vaatasime teatrit "Muinasjutumängud". Veendusime, et meie oma lapsed on samuti suurepärased näitlejad.

25. detsembril tähistasime kadripäeva ja tüdrukute päeva. Täname vanemaid, kes oma lastele nii toredad kostüümid valmistasid. Tutvustasime vanu kadrikombeid ja mängisime laulumänge. Seejärel oli kord üllataja - juuksuritädi Erika käes. Ilma soenguta ei jäänud ükski pisike piiga. Ja kui veel juustele sädelevat geeli ja lakki pandi, siis kohe tuli pilti ka teha, et hiljem koduski oleks vaadata. Nii mõnigi tüdruk arvas, et tore oleks suureks saades juuksuriks hakata. Kuigi pärast magamist olid soengud kannatada saanud, ei lubatud õpetajal kammida, sest emme pole ju seda veel näinud.

Tänu heatahtlikule külamehele on sel aastal meilegi õues jõulupuu. Vanemate abiga kaunistame samuti rühmade varjualused. Loodame, et meie jõupingutusi pakkuda lastele rohkem jõulurõõmu ei lõhu ära pimeduse varjus tegutsevad

"kurjad jõud". Lasteaia jõulupeod toimuvad sel aastal 22. det. kell 16.00 vanemas rühmas, 23. det. kell 15.30 nooremas ja 16.30 keskmises rühmas.

Soovime kõigile lastega peredele jõulurahu ja palju toredaid kingitusi.

Aita LIND,
Tõstamaa Lasteaia juhataja

Tarkuseteri kah...

Targad inimesed räägivad ideedest. Keskpärased inimesed räägivad asjadest. Väikesed inimesed räägivad teistest inimestest.

Tundmatu targutaja

Andesta oma vaenlastele - miski ei vii neid rohkem endast välja.

O.Wilde

Ärge võtke elu liiga tõsiselt! Nagunii ei pääse te sellest eluga.

Elbert Hubbard

See müstiline pimedus...

Varjatu ja salapärane köidab, selles on midagi uudset ja hirmutavat. Peidetud ootust ja tajumatut tundmatut.

Pimedus on pärit maailma algsest elemendist. Pane korraks silmad kinni ja Sa ei näe midagi. Valgus on see, mis tuleb ja läheb, pimedus on alati jääv. Pimeduses on kõik spektri värvid, ta kaitseb, sest keegi ei näe meid pimedas. See on justkui rahustav emaüsk, mis on meile üheksa kuud kodu pakkunud. Pimedus see on uni-väekas ja oluline, ilma milleta me ei saa. Ta on neeldumine, lõputu salapära meie enese sees.

Vahel on hea vaadata lahtiste silmadega puhast pimedust – see ravib silmi ja hinge. Selles pole midagi hirmutavat, kui me ise seda ei loo. Temas on hõlmavust, suurust ja kaitstust, sulamist.

Just kõige paremad on aastaajad, milles on palju pimedust, sest selles on jõudu. Pole mõtet pidevalt halada, et jälle saabub pikk pime aeg ja pinge kasvab. Ning nii aastast – aastasse, milleks ja kelle jaoks on vaja end kinni sõnada, teha must halvaks ja valge heaks.

Terves inimeses on kõik kooskõlas ja loomulikus harmoonias. Kui on pime siis ta on ja vaatleb enda sisemust, otsib ja küsib endalt vastuseid. Tõmbab end mõnusalt kerra ja magab, justkui olles polaarinimene. Kui läheb valgeks, siis ta

näitab end, näitab enesest seda osa, milles on tasakaalu. Valges on kõik nähtav, märgatav. Pole ju mõtet tujutseda, kui sellest midagi head ei sünni.

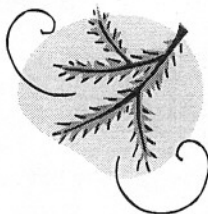
Pimedal ajal on näha looduse selga – olgu need kasvõi tugevad puuvõrad, mida me suvel tähele ei pane. Selles on vaikust, mida teistel aegadel on vähe.

Pimedust kardavad need, kes kardavad iseenest, oma olemust, kes käivad maskides, kellel on pidevalt vaja tagantõukamist, sest neil on muidu igav. Seevastu inimesed, kes on leidnud pimedusest jõudu, on leidnud jõu ka iseenesest, nad teavad alati, mida vajavad, neis on rahu, nad on meeeldi omaette, neid ei pea miski lõbustama, sest nad teevad seda ise.

Vaata seda müstilist pimedust, sule oma silmad ja vaata uuesti ja Sa märkad, kui hea on sulada maailma algse ürgsuses.

Meeldivat pimedust!

Leesoja nõid

TÕSTAMAA KADRI- KARNEVAL...

oli ka sel aastal ja kujunes sama meeletuks, nagu alati.

Au ja kiitus julgetele ja andekatele karnevali-pidulistele, kes ilmusid rahvamajja põneva tegelasena ja ka end ühel või teisel viisil demonstreerisid!

Kes rahvamaja sel õhtul külastas, võis kohata väga erinevaid olendeid, nagu näiteks: kassi, telekangelasi, piraate, kurge, vampiire, papagoid, karvaste säärtega tüdrukuid, lepatriinusid, kärbseseent, sipsikut, printsessi, klouni ja veel palju teisi tegelasi minevikust ja loomariigist.

Suur tänu Tõstamaa vallavalitsusele ja Lucia baarile abi ja toetuse eest!

Eks siis kohtume tuleval aastal jälle umbes samal ajal, samas kohas ja samal põhjusel! Ja kui sa kardad, et ise oma tegemised ära unustad, siis tea, et videos on kõik talletatud!

Pipi PIKKSUKK

**POOTSI
KOOLIMAJAS
reedel, 26. dets. kl. 19
JÕULUÕHTU
TANTSUGA**

***külalisesinejad
naabervallast
*tantsuks
ans. "M&Õ"
*külla tuleb päkapikk**

**Piletid eelmüügis
Pootsi raamatukogus 20.- kr.
Samal õhtul pilet 25.- kr.
Infot küsi
raamatukogust
tel 04496330**

Jaan Vidrik

Vidrik, Jaan, n.-allohvitser

Tänavusel Eesti Vabariigi 85. aastal on põhjust ikka ja jälle meelde tuletada neid, kes meie riigi välja võtlesid. Kiitust väärivad hiljuti Tõhela kalmistul 6. polgu 3. roodu ülema alamleitnant Georg Vanatõa hauale paigutatud mälestustahvel. Ta langes 30. detsembril 1919 - vaid paar päeva enne sõja lõppu ja ta maeti just samal päeval, mil pidi tal laulatus olema! Need, keda mäletatakse, ei ole surnud.

Tõstamaa valla vabadussõdalastest on paljude nimed, fotod ja kangelasteod jäädvustatud 1935. aastal ilmunud 403 leheküljelises kauni kujundatud raamatus "Eesti Vabadusristi kavalerid." Meenutame neist Jaan Vidrikut (21. VIII 1896 - 13. IV 1953). Vabadussõjas teenis 6. jalaväe rügemendi ratsaluurajate komandos rühmavanemana ja võttis osa paljudest lahingutest. Talle annetati II liigi 3. järgu Vabadusrist lahingutes ülesnäidatud isikliku vapruste eest (sama liigi Vabadusristid on muude aumärkide hulgas ka Aleksander Seimani, Jakob Tõnissoni, Karl Lauritsa, Johan Karjelil, Lembit Karjelil jt.). Jaanil oli teisigi autasusid. Kauge aega neist ei tohtinud rääkida, veel vähem hoida. Jaan oli vangistatud 1945-1946. Pubkab Tõstamaa kalmistul.

Jaan Vidrik ehk rahvasuus Kihnu Jaanina teatud-tuntud mees elas Ermistus endises vallamajas (endises Ermistu karjamõisa sulastemajas). Vabadussõda andis talle õiguse rajatava talu (34 ha) asukoha valimiseks (koha eest tuli

maksta). Kihnu koht olnud väga kallis, sest järve tagant saanud talu palju ilusat kuusemetsa. Küll oskas see Kihnu mees omale imeilusale talu asukohale valida.

Vallast soovitatud talu nimeks võtta Tamme või Oja, kuid Jaan võtnud nimeks Kihnu. Ise öelnud, et mis siin teise nimega mängida, nagu hakatakse Kihnuks kutsuma. Naine Maria pärit Varblast. Peres viis last. Poeg Kristjan langes Saaremaal, Harald elab Saksamaal, Hugo ja Mihkel on surnud. Tütar Vilma Männiku (sünd. 1927) elab Tõstamaaloma majas, mille ta ehitab kodutalu Kihnu rehiealmust. Kihnu rehiealmu (kolme kambri, rehetoa ja köögi ning söögitoaga) ehitati 1926. aastal. Kihnu talu asukohta meenutab veel puudetukk Ermistu karjamõisa sulastemaja (viimati vallamaja) müüridest pisut Tõstamaa poole maanteest läänes. Kihnul oli oma paat, tuli ju järve taha heinamaale käia. Tütar meenutas sealset isa ehitatud varjualust - see olnud nagu moodne suvila, katus ulatunud maani ja tütar kiidab isa ilumeelt. Seesama Kihnu mees mänginud lastele õhtuti viiulit, õpetanud viilumängu teistelegi külameestele. Korraldanud asunike asju, aidanud liigvee all kannatavaid heinamaade kuivendamise eest võidelda. Järvest püüti palju kala. Kevadel tuli kala ukse alla oja ja kraavi pidi.

Järve ääres Kihnu maal olnud võrkpalliplats. Samas ka igal aastal jaanituli. Pilliroog seotud kubuks kokku, süüdatud põlema ja lastud järve peale vabalt liikuma. Kutsutud seda Kihnu rootulestikuks, alevirahvast olnud seal alati palju.

Peretütel meenub naljakaid juhtumusi. Suure pahanduse teinud nende oma lehm Lauges, kes järve ääres Eesti panga ametniku püksid ära söönud. Kord sügisese Tõstamaa laada ajal antud igale lapsele 50 senti. Harald hakanud koeraga mängima, kes neelanud raha alla. Küll poiss olnud õnnetu. Kalamehed käinud neil vihmasse tellimas. Harald osanud neid eriti hästi koguda, see käinud "latritule" valgel öösel ja kikivarvul Liiter vihmasse maksnnd 40 senti.

Kord olnud neil koer Leedi, kes "tellimustööna" otsinud teiste lehmade hulgast Kirjese üles ja ajanud koju. Kõik selle pere lapsed sündisid kodus. Ümbruskonna ämmaemandaks olnud Lepaspää endises kõrtsihoones elav Karlespa ema. Vilma meenutas, et teda

koos vanema vennaga pandnd aita viljasalve kinni kui Hugo sündis. Nemand troninud ühe kepi abil aga salvest välja ja olid tuppa jõndnud parasjagu ajal, kui poisslaps juba ämmaemanda kätel ja siis näinud nad ka lapse pesemist. Lapsi kasvatas töö (tulemust näeme Vilma pealt). Kõik olid suured loodusearmastajad.

Milline õieilu olnud kevadeti nende kodu ümber. Ümbruskonnas kiidetud Kihnu ilusat nisu. Kiitjad ei teadnud, et nisu tegid ilusaks puhtaks lapsed. Isa laskis neil kääridega rukkikõrred välja lõigata. Kõik lapsed olid suured puudeistutajad. Võiksime jätkata. Kuid kirjapandugi näitab kui kenasti oskab Vilma oma kodust ja vanematest kõnelda. Nende kiituseks austame Vilmast, austame tema isa elu ja võitluste.

Vaike HANG

**Jaak Tomsoni Lillestudiod
Jõulunäitus.**

**Õhtu põik 3 Pärnu
21-24. detsember kl. 10-17**

**Programmis:
Jõulumüsteerium
näitusesaalis.**

**Meisterdamise tuba
lillestudiod köögipool.
Soola ja kivide salapärase
maailm soolatoas.**

**Gruppidele programmi
pikkus 1 tund. Tarvilik
eelregistreerimine
telefonil 055 563639**

Pileti hind 25.-

Õnnitleme detsembrikuu sünni- päevalapsi

Iga hommikut võta kui algust,
elurõõmust saab päevale
valgust.

Maitse kõike, ka seda, mis
kibe,
hallist päevast tee ise ime!

HERMANN ANSPAL	90
LEIDA PEENOJA	74
VILMA KÕRVEMAA	73
ELLENLUBERG	73
HUNORKUKK	73
LEILIKARU	72
NIKOLAIKÖSTER	71
VÄINO-EDUARD JUHKAM	70
LAINÜLEM	70
AUGUST MÄRKSOO	65
TAIVO AKSIN	60
HELGPETERS	60
VAIKELEPPIK	60
ANNI VOLGERAD	60
ELVESLUGEN	55
ELIISABET AKSIN	55

**TULETANTSIMA
UUDE AASTASSE!**
Tõstamaa Rahvamaja
avab ukseid
kell 00.30
Muusikat Tõstamaa
bändidelt ja
DJ. Tuisk & Adler
Pääse 15.- kr.

Kõige ilusam KUU on
Jõulukuu,
kõige ilusam PUU on
Jõulupuud,
kõige ilusam MEES on
Jõulumees,
kõige ilusam AASTA ootab
ees!

JÕULUKAUNISTUS- KURSUS

Tõstamaa Rahvamajas
reedel, 19. dets. kl. 17 – 19

Kursuse maksumus
100.- krooni,
mis sisaldab ka materjali
kulu.

Kui soovid osa võtta,
registreeri end kiiresti
tel. 044-58-198 või
055563639 (Jaak Tomson)

Kursus toimub, kui
osavõtjaid on vähemalt
10 inimest.

PARIMKINGITUS- ISE VALMISTATUD JÕULUNIBIN!

Tarkuse- teri

Valgustada saab kahte
moodi: kas olles küünal
või peegel, kust see vastu
paistab.

Edith Wharton,
1862 - 1937

Talumisvõime tuleb tihti
otsustusvõime
puudumisest.

Vürstitar
Elizabeth Bibesco,
1897-1945

Neljapäeval,
18. detsembril kell 9.00
on Tõstamaa Vallamajas
Manija saarel asuva Riida
talu detailplaneeringu
eskiisprojekti
tutvustamine.
Detailplaneering on
aluseks
talumajapidamise tarbeks
hoonete ehitamisel ning
taluturistide
majutamisega seotud
rajatiste ehitamisel.

Vaikselt langeb
lumehelbeid, särab tähevöö
rõõm ja rahu siidames, kui
on jõuluöö.

Üks aasta vaikselt ukse
suleb
ta puudutusest link veel soe.
Uus juba hõisates ta järel
tuleb,
ei möödunu tal midagi ei
loe.

Taas kuusel me süütame
küünlad,
leek valgustab hämara toa,
kaua oodatud jõulude
valguses
uus aasta saab tulekuks loa.

Selistes

Seliste külatuba kutsub!

Laupäeval. 10. jaan. Kl.
15.00

**Muljeid Kanada loodusest
ja sealsetest päriselanikest.**
Lektor Kersti Portnov

Laupäeval 17. jaan. Kl.
15.00

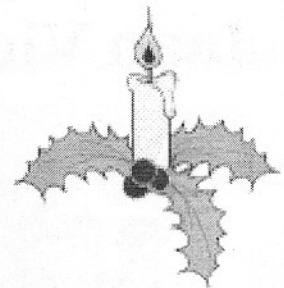
Kihnu- Väina Merepark
Lektor Heiki Luhamaa

Laupäeval 24. jaan. Kl.
15.00

Kivimid ja kivistised meil ja
mujal.
Lektor Tiiu Talts

Jõuluõhtu Selistes

Neljapäeval 25.dets.
Seliste kirikus kl. 17.00
Jumalateenistus õp. Urmas
Viilmaa
Jõuluõhtu laulud Laulja
Toomas Kutter

**LAUPÄEVAL,
20. DETS. KL. 20
TÕSTAMAA
RAHVAMAJAS
SUUR JÕULUPIDU
***JÕULUKONTSERT
***tantsuks
ans "ELAV LEGEND"
***õhtujuht
IRENE PUKK
Pääsmed eelmüügis
Tõstamaa Raamatukogus
15.-19.dets. – 35.- kr.
Samal õhtul pääse 50.- kr.**

Seliste Rahvamajas kl.18.30

Etendus "Kristallfanfaar"
(Seliste näitetrupilt)

Jõuluvana- kaugelt
(kingid kuusepuu alla)
Ansambel "M ja Õ"
(Tõstamaalt)

Suupisted ühisele
jõululauale kaasa võtta
Loterii- iga loos võidab
(Reeda kaubamaja)
Töötab baar (Tiina pood)

Üritused kõigile tasuta

Kaunist Jõulurahu ja
tegederohket uut aastat!
soovib Seliste külaselts

JÕULUJUMALA- TEENISTUS

Tõstamaa kirikus
24. detsembril
kell 13.00
(õp. U. Viilma)